

Către: *Ministerul Finanțelor*
Comisia Națională a Pieței Financiare

Nr. 26-65/AD din 25.06.2026

Ref: Consultare publică a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative (număr unic 590/MF/CNPF/2026)

În urma consultărilor desfășurate cu membrii săi, Asociația Businessului European, prezintă o serie de observații și propuneri de ordin tehnic asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative, după cum urmează:

1. La pct.3 din Proiect, care modifică art.2 din Legea nr.198/2020 propunem următoarele modificări:

- a) Noțiunea „*activ personal*” se propune de lăsat în redacția actuală, dat fiind că activul personal reflectă suma mijloacelor bănești acumulate de participant și se exprimă în lei (nu în unități de fond). Redacția propusă ar crea confuzii în aplicare, spre exemplu, în situațiile în care activul personal este transferat la alt fond sau plătit participantului, în momentul atingerii vârstei stabilite de lege, unitățile de fond sunt anulate. Redacția actuală a noțiunii este similară cu cea stabilită în legislația aferentă fondurilor de pensii private din România (*Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale și Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat*).
- b) Cu referire la completarea noțiunii „*agent de distribuție*”, prin care se aliniază angajații administratorului cu agenții de distribuție persoane terțe, și anume stabilirea cerinței de înregistrare a angajaților în Registrul persoanelor autorizate o considerăm excesivă din următoarele considerente.

Activitatea de distribuție este una din activitățile incluse în lista activităților de administrare a fondurilor de pensii, pentru care se solicită licența (art.25 alin.(1) lit.e) din Legea nr.198/2020). Respectiv, administratorii sunt în drept să desfășoare activități de distribuție din momentul obținerii licenței, fără impunerea unor cerințe suplimentare.

Similar, în domeniul activității de asigurare, de unde a fost preluat conceptul de distribuție, societatea de asigurare din momentul licențierii este în drept să vândă polițe de asigurare (fără condiții suplimentare), sau în orice alt sector al pieței financiare: bănci, participanții pieței de capital, participanții pieței de creditare nebancaară, etc. sunt în drept să presteze serviciile pentru care au fost licențiați/autorizați, prestând servicii clienților din momentul licențierii/autorizării.

Mai mult, în cazul administratorului activitatea de constituire a fondului de pensii și încheierea contractelor individuale de aderare este una primordială (art.25 alin.(1) lit.a) din Legea nr.198/2020) și în strânsă legătură cu activitatea de promovare și distribuție a planurilor de pensii.

Reieșind din redacția propusă, administratorul va fi în imposibilitate să încheie contracte individuale de aderare, până la înregistrarea în registru a angajaților, inclusiv a persoanelor care gestionează activitatea administratorului cu dreptul de a semna respectivele contracte și care deja sunt aprobate de CNPF în aceste funcții. Dacă facem referire la angajații administratorului, aceștia

nu dispun de dreptul de a încheia contracte individuale de aderare, activitatea lor rezumându-se doar la informarea persoanelor privind planul de pensii conform prospectului planului de pensii a fondului de pensii. Respectiv, această activitate nu poate fi calificată ca activitate de agent de distribuție care acționează în bază de mandat și este în drept să încheie contracte individuale de aderare.

Suplimentar, subliniem inexistența oricăror riscuri pentru potențialii participanți. Conform clauzelor actuale, persoana are la dispoziție un termen de 6 luni de la semnarea contractului pentru a efectua prima plată. În ipoteza în care participantul își reconsideră decizia în acest interval și nu achită contribuția, contractul încetează de drept. Întrucât nu există o angajare financiară imediată, eventualele temeri ale autorității de supraveghere privind riscurile de înșelăciune sau escrocherie decad.

În aceeași ordine de idei, se remarcă experiența României, potrivit căreia în calitatea de agent de distribuție se cuprind și băncile. Corespunzător, se propune următoarea redacție a noțiunii de agent de distribuție:

„agent de distribuție – bancă, entitate reglementată din sectorul financiar, precum și intermediarii în asigurări (reasigurări), autorizați să distribuie planurile de pensii facultative în baza mandatului acordat de administrator, având dreptul să încheie cu participanții, în numele și din contul administratorului, contracte individuale de aderare la contractul de societate civilă (în continuare – contract individual de aderare).”

c) Se propune expunerea în altă redacție a noțiunii de „angajator”, în scopul racordării cu noțiunea „salariat”, astfel cum a fost modificată prin prezentul Proiect:

„angajator – persoană juridică (unitate) sau persoană fizică care angajează salariați în bază de contract individual de muncă încheiat conform prevederilor stabilite de Codul muncii nr.154/2003, sau pe bază de raport de serviciu, potrivit dispozițiilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public sau a exercitării mandatului potrivit Legii nr.199/2020 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică sau în temeiul oricărui alt tip de contract conform căruia o persoană desfășoară o activitate generatoare de venituri asimilate salariului.”

d) La noțiunea „cont individual al participantului” menționăm că Legea nr.198/2020 nu operează cu sintagma „registru participantilor”, pe tot textul Legii nr.198/2020 și a Proiectului se operează cu noțiunea „registru deținătorilor de unități de fond”. Respectiv, urmează de clarificat semnificația și conținutul „registru participantilor”.

e) La noțiunea „contract de administrare fiduciară” propunem de păstrat redacția actuală din următoarele motive. Semnarea contractului de administrare fiduciară cu fiecare participant este o acțiune care nu aduce plusvaloare, dat fiind că conform art.11 alin.(5) din Lege, inclusiv în redacția Proiectului,

„Contractul individual de aderare conține clauzele de administrare fiduciară, care se referă la modul și principiile de gestionare a activului personal al participantului”.

Totodată, prin semnarea contractului individual de aderare participantul devine parte la contractul de societate civilă, care la rândul său este în concordanță cu normele Codului civil (art.1932), fiind stabilită modalitatea de administrare și reprezentare a societății civile. În același context, având în vedere că persoana devine participant după semnarea contractului individual de aderare și achitarea primei contribuții, nu este clar în ce moment, dar și procedura prin care poate fi încheiat contractul de administrare cu persoana care deja deține calitatea de **participant**. Luând în

considerație legislația din România, contractul de administrare se semnează doar de „membri-fondatori” în număr de 5 persoane, la etapa de constituire a fondului, dat fiind că legislația aferentă constituirii societății civile diferă de legislația Republicii Moldova.

- f) La noțiunea „*fond de pensii personale*” se propune excluderea cuvintelor „cetățeni ai Republicii Moldova”, deoarece în situația actuală din Republica Moldova sunt persoane care nu dețin cetățenia țării, dar care activează în câmpul muncii și dispun de venituri legale. Astfel, este creată o abordare discriminatorie în raport cu aceste persoane, dar și în raport cu fondurile de pensii ocupaționale, care potrivit noțiunii din Proiect nu cuprinde restricția nominalizată.
- g) În Proiect este introdusă noțiunea „*plan de pensii facultative de tip contribuții definite*” fără specificarea pe text a situațiilor/tipului de fonduri, care vor fi în drept/obligate să aplice acest tip de planuri de pensii.
- h) Nu este clară necesitatea/utilitatea introducerii noțiunilor „*rata de rentabilitate*” și „*randamentul zilnic*”, în situația în care aceste noțiuni nu sunt utilizate în continuare pe textul Proiectului de Lege.

2. La pct.4 din Proiect prin care se modifică art.3 din Lege opinăm următoarele.

La alineatul (1) propunem menținerea redacției actuale, dat fiind imposibilitatea punerii în aplicare a acestei norme. Persoana devine participant prin semnarea contractului individual de aderare la contractul de societate civilă (ambele documente trebuie avizate în prealabil de CNPF) și transferând contribuția (având termen de 6 luni) doar cu condiția acceptării planului de pensii facultative conform prospectului planului de pensii, care, de asemenea, se avizează în prealabil de CNPF. Respectiv, administratorul inițiază și constituie fondul de pensii, inclusiv prin elaborarea documentelor susmenționate aferente fondului.

Astfel, nu poate fi condiționată înființarea fondului de pensii de voința participanților, din motivul că documentele aferente înființării fondului sunt elaborate de administrator și prezentate CNPF pentru avizare, și doar după acestea se fac publice și se pun la dispoziția persoanelor eligibile – viitori participanți. Prevederea ca un fond de pensii să aibă minimum 15 participanți este preluată din Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (în continuare – IORP II), și e una binevenită, dar nu poate fi ca condiție de înființare a fondului de pensii din motivele procedurale susmenționate.

3. La pct.6 din Proiect, art.5 alin. (2) și alin.(3) în sintagma „prospectul planului de pensii facultative” cuvântul „facultative” se substituie cu „personale” și, respectiv, „ocupaționale”, ceea ce nu este în concordanță cu noțiunile din art.2 din proiect: „fond de pensii personale” și „fond de pensii ocupaționale”.

4. Se propune completarea art.11 alin. (7) cu următorul text: „*Salariatul poate începe să contribuie doar ulterior datei la care acesta dobândește dreptul de proprietate asupra activului personal. În cazul în care salariatul din diferite motive nu dobândește dreptul de proprietate asupra activului personal, administratorul returnează angajatorului contravaloarea activului personal diminuată cu valoarea comisioanelor și altor deduceri legale.*”.

Argumentare: având în vedere că salariatul devine proprietar al activului personal (valoarea contribuțiilor achitate de angajator și venitul rezultat din

investirea acestora) doar după 2 ani de la data aderării la fond, este oportună limitarea dreptului salariatului de a contribui din propriile mijloace la același fond, dat fiind că fiecărui participant i se atribuie un singur cont individual în care se acumulează și se duce evidența tuturor contribuțiilor indiferent de plătitor (salariat sau angajator). Totodată, Legea nu clarifică situația în care salariatul, de exemplu din motivul demisionării înainte de 2 ani de la data aderării la fond, nu dobândește dreptul de proprietate asupra activului personal. Menționăm că, norme similare sunt stabilite în Legea României nr.1/2020 privind pensiile ocupaționale (art.49 alin.4) și alin.(5)).

5. Se propune completarea art.12 cu un alineat nou cu următorul conținut:

„(1¹) Distribuția de planuri de pensii desfășurată direct de către administrator sau de angajații lui care acționează sub responsabilitatea administratorului nu se consideră activitate de distribuție desfășurată de agenții de distribuție, cu autorizarea Comisiei Naționale”.

Argumentare: având în vedere că fondul de pensii facultative este un produs financiar nou pentru Republica Moldova, care necesită o promovare masivă în rândurile populației, reglementarea excesivă a activității de distribuție ar duce la lipsa persoanelor care s-ar implica în acest domeniu. Situația din Republica Moldova, unde dezvoltarea pilonului III (facultativ) este la început, nu poate fi comparată cu România, în care pilonul III s-a dezvoltat paralel cu pilonul II obligatoriu, dar și piața este ca mărime și număr de persoane incomparabilă, respectiv, reglementarea și supravegherea activității de distribuție trebuie să fie adaptată realităților Republicii Moldova.

6. La pct.13 din Proiect, art.13 alin. (10) din Lege urmează de revăzut, dat fiind că ținerea registrului deținătorilor de unități de fond în paralel de către două entități separate (administratorul și depozitarul fondului) creează situație de incertitudine pentru participanți, dat fiind obligația acestora stabilită la alin.(11) de a notifica orice modificare a datelor transmise la deschiderea contului său individual. Administratorul trebuie să țină evidența conturilor individuale ale participanților în registrul deținătorilor de unități de fond, fiind responsabil de informația care se conține în registru, din motivul că are relații contractuale cu fiecare participant. Depozitarul nu are relații contractuale, respectiv obligații în raport cu participanții. Astfel, se propune la alin.(10) primul enunț de redat în următoarea redacție:

„(10) Administratorul ține evidența conturilor individuale ale participanților în registrul deținătorilor de unități de fond, iar depozitarul în baza informațiilor furnizate de administrator ține registrul propriu al deținătorilor de unități de fond.”

În același context, se propune excluderea de la alin.(11) a cuvintelor „sau depozitarul”.

Similar în România, administratorul formează și ține registrul participanților (fiind responsabil în fața participanților), iar depozitarul ține așa-numitul registrul propriu, care conține informația stabilită de autoritatea de supraveghere, și este format și actualizat în baza datelor furnizate de administrator.

7. La pct.14 din Proiect prin care se modifică art.14 opinăm următoarele.

a) La alin.(3) și alin.(4) considerăm oportună menținerea redacției actuale din următoarele considerente.

Conform art.11 alin.(2) din Lege „Angajatorul și sindicatul sau, după caz, reprezentanții salariaților, prin contractul colectiv de muncă ori, după caz, prin convenția colectivă la nivel de grup de unități sau de ramură, ori angajatorul de unul singur sau prin asociere cu alți angajatori și reprezentanții salariaților, în lipsa unui contract colectiv de muncă ori, după caz, a unei convenții colective și/sau în lipsa sindicatului, pot propune participarea la un fond de pensii ocupaționale”.

Pe cale de consecință, în cazul fondurilor ocupaționale angajatorul singur decide dacă contribuie pentru angajații proprii, fără necesitatea ducerii unor tratative cu angajații, fiind obligat să achite

valoarea totală a contribuției stabilită în contractul individual de aderare (art.14 alin.(5) din Lege), iar angajatul având în vedere că devine proprietar al mijloacelor din contul său individual doar după 2 ani de la data aderării la fond (art.11 alin.(7) din Lege), ar fi cointeresat să contribuie doar după ce devine proprietar. Spre exemplu, în Legea României nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale (art.49 alin.(4)) este expres stabilit că „angajatul poate începe să contribuie doar ulterior datei la care acesta dobândește dreptul de proprietate asupra activului personal.”. Totodată, ținând cont de redacția propusă la alin.(3) din art.14, în cazul salariatului – participant la un fond de pensii ocupaționale, se exclude posibilitatea de plată a unei părți din contribuție achitată de salariat prin intermediul angajatorului.

Cu referire la alte tipuri de fonduri de pensii facultative, propunerea respectivă limitează drepturile angajaților (viitorilor participanți) de a propune și negocia cu angajatorul/angajatorii (atât la nivel colectiv, cât și în mod individual) ca o parte din contribuție să fie achitată de către angajatori, ceea ce creează o situație de neechitate/discriminare în raport cu participanții la fondurile de pensii ocupaționale.

8. La alin.(8) propunem păstrarea redacției actuale, dat fiind că participanții pot să modifice, să suspende sau să înceteze contribuțiile la un fond de pensii, doar în cazul în care contribuțiile sunt achitate de către participanți din mijloacele proprii, iar în cazul fondurilor de pensii ocupaționale, contribuțiile sunt achitate de către angajator, respectiv, deciziile respective se iau de angajator, această opțiune este stabilită la alin.(8)² din Proiect. Totodată, din redacția propusă prin Proiect se prezumă că participanții la fondurile de pensii personale/facultative sunt lipsiți de dreptul de a modifica, suspenda sau înceta

plata contribuțiilor, păstrându-și drepturile asupra activului personal, astfel cum e stabilit în cazul fondurilor de pensii ocupaționale, ceea ce nu poate fi acceptat.

9. **La pct.19 din Proiect**, modificarea propusă la art.20 alin.(2) și anume referința la art. 22 alin. (1) lit. j) este una confuză, urmează de revizuit.

În scopul atenuării riscului valutar se interferează necesitatea oferirii posibilității de investire în depozite/instrumente denominate în valută atât în Republica Moldova, cât și în alte state. În acest sens, se propune de expus în altă redacție lit.c) alin.(1) din art.22 din Lege:

„c) instrumente ale pieței monetare, conturi curente și conturi de depozit în lei sau în valută la bănci licențiate din Republica Moldova și/sau state ale Uniunii Europene – până la 40% din valoarea totală a activelor fondului de pensii;”.

10. **La pct.21 din Proiect**, se propune de substituit cuvintele „de direcția investiții” cu cuvintele „de subdiviziunea responsabilă cu analiza oportunităților investiționale, indicată la art.28 alin.(2)”.

11. **La pct.22 din Proiect** privind expunerea în altă redacție a alin.(4) din art.26 nu este argumentată interdicția privind afilierea dintre administrator și angajatorul care achită contribuții la un fond de pensii ocupaționale. Având în vedere că în cazul fondurilor de pensii ocupaționale angajatorul decide participarea propriilor angajați la un fond de pensii ocupaționale, alegând administratorul căruia îi încredințează gestionarea fondului, corespunzător a contribuțiilor achitate de el, această interdicție va diminua și mai mult interesul angajatorilor pentru crearea/participarea la fondurile ocupaționale, care și așa nu există în Republica Moldova.

12. **La pct.28 din Proiect** prin care alin.(5) din Lege se expune în redacție nouă propunem:

a) completarea lit.d) cu textul: „, , *dacă administratorul externalizează funcțiile-cheie către angajator în conformitate cu art. 35.*”.

Racordare cu norma din Directiva IORP II (art.28, alin.(2) lit.c)), doar în acest caz poate apărea conflictul de interese între administrator și angajator.

b) expunerea lit.f) în altă redacție, conform art.28 alin.(2) lit.e) din Directiva IORP II, fiind indicat expres că riscurile care urmează a fi evaluate țin de etapa de plată a pensiilor:

„f) o evaluare a riscurilor existente pentru participanți și beneficiari în ceea ce privește plata pensiilor lor și a eficienței oricăror măsuri corective, luând în considerare, dacă este cazul:

1) mecanismele de indexare;

2) mecanismele de diminuare a prestațiilor, inclusiv măsura în care drepturile la pensie dobândite pot fi reduse, în ce condiții și de către cine.”

13. **Cu referire la pct.29 din Proiect**, care completează art.35 din Lege, alin.(1)¹ care a fost introdus prin Proiect vine în contradicție cu alin.(1) existent, ori acesta urmează să fie substituit. Similar, lit.d) cu care se completează alin.(4) punctul 2) se suprapune ca sens cu lit.b) din același punct.

14. **La pct.31 din Proiect**, prin care se completează art.41 alin.(2) din Lege, la lit.f¹) se propune completarea cu cuvintele „sau funcțiilor-cheie, după caz.”. Externalizarea este o opțiune a administratorului, deci, poate să nu existe informații care trebuie prezentate.

15. **La pct.41 din Proiect**, referitor la modificarea art.54 alin.(2), propunem o altă redacție, dat fiind că în textul propus se confundă data (perioada de raportare) la care se referă informațiile din declarația de pensii cu data limită de prezentare declarației. Se propune următoarea redacție:

„(2) Declarația de pensie se transmite fiecărui participant, cel târziu la data de 31 mai a fiecărui an, pentru anul calendaristic anterior, gratuit, la ultima adresă de poștă electronică comunicată, sau pe un suport durabil, sau, la cerere, un exemplar pe hârtie, în scris, la ultima adresă poștală comunicată”.

17. **La pct. 47 din Proiect**, în partea ce ține de aplicarea amenzilor, nu au fost prezentate argumente aferente cuantumului acestora, precum și proporționalitatea acestora cu sectorul aflat la etapa în devenire. Art. 48 din Directiva IORP II atestă că statele membre se asigură că sancțiunile și măsurile lor administrative sunt eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.

Mai mult, din textul Proiectului nu se relevă în care buget se varsă amenzile: bugetul de stat sau bugetul autorității de supraveghere.

18. **La pct.51 din Proiect**, art.64 alin.(2) din Lege, la lit.d) urmează de corectat suma ”752 000”. Totodată, dispozițiile tranzitorii privind conformarea capitalului social minim urmează a fi strămutate la Art.II din Proiect, dat fiind că termenul de conformare curge de la data intrării în vigoare a prezentului Proiect de Lege prin care se modifică Legea nr.198/2020.

EBA își exprimă disponibilitatea de a participa în continuare la consultări tehnice și de a oferi argumente suplimentare pentru susținerea propunerilor înaintate.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFĂ,
Director Executiv EBA

